

2013. évi emberi jogi jelentés

Országjelentések az emberi jogok tiszteletben tartásáról - 2013

<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220287#wrapper>

Kiadta az Amerikai Egyesült Államok Külügyminisztériuma (Bureau of Democracy, Human Rights and Labor)

2014. február 27.

Bevezető

2013. augusztus 21-én a kora reggeli órákban szarin gázzal töltött tüzérségi lövedékek és aknák robbantak Damaszkusz külvárosában, Ghouta mezőgazdasági településen. Az ideggázt belélegzők habzó orral és szájjal, reszketve kapkodtak levegő után. Nem sokkal később az áldozatok fehér szemfedél alatt, sorokba rendezve feküdtek a kórházak padlóján. Azon a napon legalább 1429 **szíriai** civil halt meg, köztük 426 gyermek és sok olyan bátor aktivista is, akik videokamerával a kezükben rohantak a helyszínre, hogy megmutassák a világnak mi is történt. A szíriai hadsereg által, mérges gázok bevetésével végrehajtott akció évtizedek óta a legtöbb halálos áldozatot követelő vegyifegyver-támadás volt. Egy a sok borzalom közül egy olyan polgárháborúban, amelyben a bebörtönzöttek kínzásától, meggyilkolásától kezdve a hordóbombák és scud rakéták polgári lakosok elleni bevetéséig amúgy is számtalan emberiség elleni büntett történt, és amely már eddig is több mint százezer emberéletet követelt.

Bár a szíriai népet sújtó tragédia mind nagyságrendjét, mind az áldozatok számát tekintve kirívó, nem ez volt az egyetlen eset 2013 folyamán, hogy az emberi jogokat megsértették. E jogsértések egy részét hanyagságból, más részét rosszindulatból, hol fizikai erő alkalmazásával hol jogi visszaélés formájában követték el.

Miközben egyre növekvő aggodalom kíséri a **Bangladesben** tapasztalt veszélyes munkakörülményeket és tűzvédelmi szabályozásokat, áprilisban az országban összeomlott egy nyolcemeletes gyárépület. A szerencsétlenségben mintegy 1000 ruhagyári munkás halt meg, több mint 2500 ember megsérült és százak szenvedtek maradandó egészségkárosodást. Ezzel a szerencsétlenség a közelmúlt egyik világszinten is legsúlyosabb textilipari tragédiája lett. A legtöbb civil szervezet szerint áprilisban az **egyiptomi** biztonsági erők mintegy

600-900 tiltakozót öltek meg az ülősztrájkok oszlatása közben, így ez volt a tiltakozások elleni messze legerőszakosabb fellépés 2013-ban.

Három évvel ezelőtt az Arab Ébredés milliók számára nyújtott reményt. Bár eltérő módon, de **Líbiától Tunézián át Jemenig** a kormányok és népek előreléptek azon az elkerülhetetlenül hosszú és fáradságos úton, amely a törvény uralmának ellenőrzése alatt álló demokratikus intézményrendszer kiépítése felé vezet. Hasonlóan elkerülhetetlen volt az is, hogy a Közel-Keleten és annak határain túl is visszavágtak azok, akik számára fenyegetést jelent a pluralizmus iránti igény.

Az **ukrajnai** Függetlenség tértől a **törökországi** Gezi parkig a hatóságok világszerte számos helyen folyamodtak erőszakhoz és sok embert megsebesítettek, amikor békés tiltakozásokat oszlattak szét. **Kuba** továbbra is a szervezeten mozgósított csőcselék révén alkalmaz fizikai támadást a békés felvonulók ellen. **Kína** megszigorította az internet ellenőrzését és lecsapott a korrupcióellenes tiltakozókra és más aktivistákra, **Vietnám** pedig homályos nemzetbiztonsági törvényekre hivatkozva kurtítja meg a szólás-és gyülekezési szabadságot a valós és az online világban egyaránt. **Oroszország** továbbra is elhallgattatja azokat, akik kritikusok a kormánnyal szemben.

Több mint hat évtizeddel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának elfogadása után egyre szélesebb a törvényekben megfogalmazott jogok és a sokak által megélt valóság között szerte a világban. A világ népességének több mint egyharmada még mindig tekintélyuralmi rendszerekben él. A zárt társadalmakban továbbra is előfordul, hogy az emberi jogokat komolyan megsértik – gyakran tömegesen és mindenfajta ellenőrzés nélkül. Millióktól tagadják meg a polgári szabadságjogokat. Nézeteik miatt milliókat üldöznek, zaklatnak, némítanak el, vagy éppen teszik ki őket kínzásnak, önkényes és törvénytelen letartóztatásnak vagy embertelen körülmények közötti kényszermunkának, gyakran a jogorvoslat és a tettesek felelőssége vonásának lehetősége nélkül.

Mégis, ahogy az elmúlt év is megmutatta, az emberi méltóság bátor keresése kitaróan és tántoríthatatlanul folytatódott. 2013 végén többszázezer **ukrajnai** szállt szembe az erőszakkal és a politikai elnyomással, követelve szabadságjogait. **Líbiaiak** életüket kockáztatták, amikor felvonultak azért, hogy a milíciák uralmát a törvény uralma váltsa fel. A világ együtt gyászolta az emberi jogi ikon, Nelson Mandela halálát és látta az új generációt, amint a valaha volt legfiatalabb Nobel-békedíj jelöltet, Malala Yousafzait ünnepli. Tanúi voltunk, hogy **Burmában** további politikai foglyokat engedtek szabadon és láttuk, hogy **Haitin** immár

törvény tiltja a fogyatékosokkal szembeni diszkriminációt.

Mint azt az amerikai Kongresszus megbízásából évente készülő, az *emberi jogok tiszteletben tartásáról szóló országjelentések* is tükrözik, az Egyesült Államok világszerte érdekelt az emberi jogok érvényesülésében és támogatja azt. Csakúgy, mint a korábbi években, a jelentések bemutatják a győzelmeket, próbatéteket, eredményeket és veszélyeket, amelyek az emberi jogok helyzetét a világ egyes tájain 2013-ban jellemezték.

Az elmúlt tizenkét hónapban öt kulcsterületen láttunk jelentős fejleményeket az emberi jogokkal kapcsolatban:

- folytatódó fellépést egyes kormányok részéről a civil társadalom és az egyesülési, gyülekezési szabadságjogok ellen;
- a szólás-és sajtószabadság növekvő korlátozását;
- számonkérhetőségi hiányosságokat a biztonsági erők körében előforduló visszaélések kapcsán;
- a hatékony munkajogi védelem hiányát; és
- a veszélyeztetett csoportok kirekesztését, kiemelten a
 - vallási és etnikai kisebbségek;
 - nők és gyermekek;
 - leszbikusok, melegek, biszexuálisok és transzneműek közösségei; és
 - fogyatékosokkal élők esetében

Folytatódó fellépés a civil társadalom és az egyesülési, gyülekezési jog ellen

2013-ban Obama elnök kijelentette, hogy „egyre növekszik azon országok száma, ahol kifejezetten a civil társadalom visszaszorítását célzó törvényeket hoznak. Különböző csoportokat állami bejegyeztetésre kényszerítenek, erodálják az emberi jogokat védő garanciákat, korlátozzák a civil szervezetek hozzáférését külföldi finanszírozási forrásokhoz és lecsapnak azokra a kommunikációs technológiákra, amelyek összekötik a világszerte működő civil társadalmi csoportokat. Egyes extrém esetekben aktivistákat és újságírókat tartóztattak le hamis vádak alapján, és néhányukat meg is gyilkolták. Annak is tanúi vagyunk, hogy az új és törékeny demokráciákban visszaszorítják a civil társadalmat, ami hitem szerint visszaveti

ezeket az államokat és veszélyes jelzést küld a többi országnak.” Ez a veszélyes trend a világ minden táján egyértelmű.

Bahreinben a kormány olyan rendeleteket adott ki, amelyek korlátozzák a politikai csoportok gyülekezési, egyesülési jogát, szólásszabadságát, valamint jogosultságát a külföldi kormányokkal és nemzetközi szervezetekkel való kommunikációra. Néhány esetben utazási korlátozásokat érvényesítettek politikai aktivistákkal szemben és a kormány fenntartotta 31 ilyen személy állampolgárságának visszavonását. A civil társadalom azon képességének korlátozása, hogy politikai párbeszédet folytasson továbbra is gátolta a reformokat és a megbékélést.

A **Belorusz Köztársaságban** továbbra is politikai indíttatásból tartottak börtönben embereket; a biztonsági erők tüntetőket és letartóztatottakat vertek meg és jelentések szerint kínzást és durva bánásmódot alkalmaztak nyomozások során és a börtönökben. A **kubai** kormány a szervezett csőcselék segítségével támadta és oszlatta fel a békésen gyülekezőket. Míg a kormány eltúrta az Asszonyok Fehérben mozgalom Havanna külvárosában – a vasárnapi misék után – tartott felvonulásait, a kormány által szervezett csőcselék megzavarta a mozgalom által más – főleg Mantanzas tartományi – helyszínekre tervezett meneteket.

Kínában a hatóságok felléptek a politikailag érzékenynek vélt csoportok, köztük az Új Polgárok mozgalom tagjai ellen. A mozgalom olyan lazán szerveződött csoportosulás, amely sürgette, hogy a kormány növelje az átláthatóságot és harcoljon a korrupció ellen. Civil források jelentése szerint legalább 29, az Új Polgárok mozgalomhoz köthető személyt tartóztattak le a jó kormányzás melletti kiállás miatt.

A kormányok növekvő mértékben támaszkodtak a törvényhozásra a civil társadalom elhallgattatása érdekében. **Ecuadorban** például a júniusban kiadott 16. sz. elnöki rendelet valamennyi társadalmi szervezet – így a civil szervezetek – számára is kötelezően előírta az egy éven belüli online bejegyeztetést, ellenkező esetben e szervezeteknek feloszlattal kell szembenézniük. A törvény feljogosítja a kormányt, hogy saját hatáskörben feloszlasson civil társadalmi szervezeteket, köztük alapítványokat és egyházakat. A feloszlatásnak számos indoka lehet: az állam érdekeinek aláásása, részvétel politikai tevékenységben, a társadalmi nyugalom megzavarása, eltérés a szervezet deklarált céljaitól, a kormány által kért információhoz történő hozzáférés megtagadása.

Etiópiában a civil társadalmi szerveződése vonatkozó törvény életbe léptetésével

azok a jótékonyági szervezetek, egyesületek és társaságok, amelyek pénzügyi forrásai legalább 10 százalékban külföldről származnak, immár nem folytathatnak olyan jogvédő tevékenységet, amelyek az emberi jogokat és a demokráciát propagálják, és nem vehetnek részt számos más tevékenységben sem. Júliusban az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosa aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy az érintett törvény hatálybalépése óta Etiópiában „gyorsan zsugorodott” a civil társadalom mozgásteret. A kormány emellett zavarta a külföldről érkező rádió-és TV adásokat, lépéseket tett független újságok bezárására és folytatta újságírók letartóztatását, zaklatását és jogi eszközökkel történő üldözését.

Oroszországban a kormány a „külföldi ügynökökre” vonatkozó új törvény, a „szélsőségek” elleni törvény és más eszközök szelektív alkalmazásával zaklatta, hiteltelenítette, üldözte és helyezte nyomás alá azokat a személyeket és társaságokat, amelyek kritikus hangot ütöttek meg a kormánnyal szemben. Ilyen bánásmódban részesültek jogvédők, civil szervezetek, a független média, a politikai ellenzék, de vallási kisebbségek és más veszélyeztetett csoportok, köztük a leszbikusok, meleg, biszexuálisok és transzneműek közössége is.

Tádzsikisztánban a novemberi választások előtt a kormány egyre nagyobb nyomást gyakorolt az emberi jogi és civil társadalmi csoportokra: politikai aktivistákat tüntetett el erőszakkal és civil szervezeteket szüntetett meg adminisztratív szabálytalanságok miatt.

Erősödik a szólásszabadság és a sajtószabadság korlátozása

Az emberi jogok nem csak az erőszaktól, kínzástól, jogtalan fogva tartástól, diszkriminációtól és elnyomástól való menteséget jelentik. Kiterjednek a szólás, a kommunikáció és a kritizálás szabadságára is. Jóllehet a szólásszabadságot nemzetközi törvények rögzítik, e szabadságjogot 2013-ban számos kormány továbbra is korlátozta az online és offline világban egyaránt. A korlátozás célkeresztjében az újságírók és azok álltak, akik megkérdőjelezték a kormányzati álláspontokat és véleményeket.

Azerbajdzsánban a kormány egyre intenzívebben lépett fel az eltérő vélemények békés kinyilvánítása ellen és különböző intézkedéseket fogantatosított a szólásszabadság akadályozására. Ilyen intézkedés volt a demokrácia mellett kiálló aktivisták és újságírók letartóztatása, a Szabad Gondolat Egyetem létesítményének bezárása. Az egyetem olyan pártsemleges fórum volt, amelyet fiatal aktivisták hoztak létre az elemzőkészség és a független gondolkodás fejlesztésére.

Kambodzsában bár új törvény tiltja a publikáció előtti cenzúrát vagy a véleménynyilvánítás miatti bebörtönzést, a rágalmazás, félretájékoztatás vagy izgatás miatti vád alá helyezés büntető törvénykönyv adta lehetősége visszatartotta a polgárokat nézeteik szabad kinyilvánításától. A kormány, a fegyveres erők és az uralkodó politikai párt továbbra is uralta a felszíni sugárzású médiát és befolyásolta az adásba kerülő tartalmakat.

Kínában a kormány szisztematikusan alkalmazta törvényeit az eltérő vélemények elhallgattatására és olyan egyének, rokonaik és társaik megbüntetésére, akik megpróbáltak gyakorolni a szólásszabadság jogát. E fellépés részeként súlyos korlátozásokat – egyebek mellett vízumkötelezettséget – vezettek be külföldi újságírók ellen, és előzetes kormányzati jóváhagyáshoz kötötték a nemzetközi szervezetekkel vagy azok képviselőivel történő találkozást.

Az **Egyesült Arab Emirátusokban** a hatóságok továbbra is korlátozzák a szólásszabadságot és egyes esetekben letartóztatásokat fogatosítottak iszlamista politikai tevékenységek és a demokratikus reformkövetelések kapcsán. Perek vannak folyamatban polgárok ellen, akiket nem vádolnak semmilyen erőszakos cselekménnyel csak azzal, hogy kapcsolataik vannak a Muzulmán Testvériséggel. Bloggereket és másokat azzal vádoltak, hogy megsértették a nemzetet vagy veszélyeztették az Emirátusok biztonságát. Ugyanakkor **Szaúd-Arábiában** a Szaúdi Civil és Politikai Jogok Társasága került a kormány célkeresztjébe, és durva bírósági ítéletek születtek: Raif Badawait hét év börtönre és 600 korbácsütésre ítélték „liberális gondolatot” támogató szervezetben való részvétel miatt.

Vietnámban a kormány erősítette az internet felügyeletét, tovább korlátozta az adatvédelmi jogokat és folytatta a politikai jogok korlátozását is, homályos nemzetbiztonsági törvények alapján bebörtönözve és üldözve aktivistákat. 2013. október 2-én egy hanoi bíróság elítélte Le Quoc Quan neves aktivistát és emberi jogi szakértő ügyvédet. A még 2012 decemberében letartóztatott férfit adócsalás vádjával 30 hónapos börtönbüntetésre ítélték.

Törökországban helyi szervezetek becslése szerint mintegy 73 újságíró, író és fordító maradt bebörtönözve, közülük a legtöbben a terrorizmus ellenes törvény alapján vagy illegális szervezethez való kötődés vádjával. Mindennapos volt az öncenzúra, mivel a szerzők attól féltek, hogy az állam vagy a kormány ellen

megfogalmazott kritika polgári vagy büntetőpererekhez, nyomozáshoz vezet. Több mint száz erőszakos cselekményre került sor újságírók ellen **Ukrajnában**. E cselekmények közül sokat a Belügyminisztérium készenléti rendőrsége követett el Decemberben, amikor az „Euromajdán” tiltakozók elleni erőszakos fellépés során olyan személyeket vett célkeresztjébe, akik jól láthatóan sajtóazonosítót viseltek. Az ukrajnai sajtószabadság értékelése a nemzetközi szervezetek, köztük a Freedom House és a Riporterek határok nélkül rangsorában már a harmadik egymást követő évben romlott.

Venezuelában a rágalmozásra és a médiatartalmakra vonatkozó törvények és szabályozások, valamint egyének és a média jogi eszközökkel történő zaklatása és fizikai megfélemlítése együttesen a szólás-és sajtószabadság gyakorlati korlátozását eredményezték. Helyi és nemzetközi csoportok az év során folyamatosan elítélték a kormányzat azon erőfeszítéseit, amelyek a sajtószabadság megkurtítását valamint a félelem és az öncenzúra légkörének megteremtését célozták.

Másfelől a **jamaikai** parlament novemberben elfogadta az új Rágalmazási törvényt, amely a 162 éves Rágalmazási és becsületsértési törvény és az 52 éves Rágalmazási törvény helyébe lépett. Az új törvény a tisztességes jogorvoslat lehetőségét kínálja azoknak, akiknek hírnevét rágalmozó jellegű sajtóanyagok tépázták meg, „gyors és peren kívüli” megoldásokat kínál a „viták rendezésére” továbbá biztosítja, hogy a sajtószabadság előtt ne álljanak „indokolatlan korlátok”, különösen „közérdekű ügyekben”.

Felelősségre vonási hiányosságok a biztonsági erők visszaélései kapcsán

A békés demokratikus átmenet sikere, valamint az emberi jogok egyetemes nyilatkozatának érvényesítése szempontjából alapvető fontosságú a felelősségre vonás lehetősége a biztonsági erők által elkövetett visszaélések kapcsán. A tekintélyuralmi kormányzatok a világ minden táján a biztonsági erőket használták fel hatalmuk megszilárdítására és az eltérő vélemények elhallgattatására – országuk hosszú távú stabilitásának, biztonságának és gazdasági fejlődésének kárára. Ezzel párhuzamosan az átalakulóban lévő demokráciáknak előre látható visszalépéseket kellett kezelniük a változást célzó törekvéseik során, és az új demokráciák küzdelmet folytattak a hatékony kormányzás megvalósítása, valamint a törvény uralmának fenntartása érdekében. A biztonsági erők büntetlenségének ellensúlyozása megköveteli ezektől az országoktól, hogy áldozzanak a független és hatékony igazságszolgáltatás, a polgári ellenőrzés alatt

álló és felelős biztonsági erők valamint az átlátható és számon kérhető demokratikus kormányzati intézmények megteremtésére. A fellelőségre vonatkozó kritikus fontosságú ezen országok jövőbeli stabilitása és gazdasági fejlődése szempontjából.

Szudánban folytatódott a kormányzati és lázadó erők között Darfúr, Kék Nílus és Dél-Kordofán tagállamokban zajló konfliktus, amelynek során a kormányerők emberi jogsértéseket követtek el valamint gyakori és megkülönböztetés nélküli, esetenként igen erős légitbombázást folytattak. Novemberben a Szudáni Fegyveres Erők (Sudan Armed Forces) agresszív katonai támadást indítottak a dél-kordofáni lázadó erők ellen. A lázadók is megsértették az emberi jogokat Darfúrban valamint Dél-Kordofán és Kék Nílus tagállamokban (a Két Területen). A törzsi konfliktusok valamint a kormányerők és a lázadók közötti összecsapások jelentősen rontották a közbiztonságot Darfúrban, így a humanitárius és emberi jogi helyzet is romlott. Néhány ritka eset kivételével a kormány nem tett lépéseket az erőszakot elkövető tisztviselők felelősségre vonására és megbüntetésére. 2013. szeptember végén és október elején széles körű tiltakozás bontakozott ki Kartúmban és a biztonsági erők legalább nyolcvannégy embert megöltek (a civil szervezetek és a média szerint több mint kétszázat) és közel kétezret letartóztattak – tiltakozókat, köztük újságírókat és ellenzéki pártok tagjait.

Folytatódó erőszak és instabilitás közepette **Líbiában** némi előrelépés történt az emberi jogok tiszteletben tartása terén, de az átmeneti kormány erőfeszítései a biztonsági erők feletti tényleges ellenőrzés megszerzésére és a törvénytelen fogva tartásban, gyilkosságokban és kínzásokban érintett fegyveres milíciák leszerelésére sikertelennek bizonyultak. A hatékony igazságszolgáltatási és biztonsági intézmények hiánya továbbra is jelentős emberi jogi probléma az országban. Ezen intézményi funkciók kiépítése alapvetően fontos a stabilabb demokrácia megteremtéséhez.

Nigériában a Boko Harammal folytatott belső konfliktus ezrek halálát eredményezte és jelentések szerint a kormányerők emberek százait ölték meg, otthonokat romboltak le és ingóságokban tettek kárt, valamint törvénytelenül tartottak fogva nagyszámú helyi fiatalt, mindezzel hozzájárulva a széles körű bizonytalansághoz. Jelentések alapján a nigériai kormányzat fogolytáborokban, például a Maidiguriban lévő Giwa barakkokban legalább 950-en haltak meg az év első felében a táborokban folyó kínzás, éhezés és bírósági eljárás nélküli kivégzések következményeként.

Oroszországban a kormányzat nem tett megfelelő lépéseket a legtöbb olyan tisztviselő jogi felelősségre vonása és megbüntetése érdekében, akik visszaéléseket követtek el. Mindez a büntetlenség légkörének kialakulásához vezetett. A kormányzati erők, lázadók, iszlamista milíciák és bűnszövetkezetek továbbra is részt vettek törvénytelen gyilkosságokban, kínzásban és erőszakos szöktetésekből, különösen az Észak-Kaukázusban.

Míg **Afganisztánban** a helyi biztonsági erők növekvő felelősségérzetről és eredményességről tettek tanúbizonyságot a Talibán elleni harcban, az egyes rendőri és katonai tisztviselők által elkövetett visszaélésekről szóló jelentések azzal fenyegetnek, hogy hatékony felelősségre vonás hiányában aláássák az afgánok nehezen kiharcolt biztonsági eredményeit.

Miközben **Burmában** a központi kormányzat összességében előrelépést ért el a reformok és a politikai foglyok szabadon bocsátása terén, a katonai és biztonsági erők továbbra is büntetlenül tevékenykedhettek. Hiteles jelentések szóltak törvénytelen gyilkosságokról, nemi erőszakról, önkényes fogva tartásról, kínzásról és a fogvatartottak elleni rossz bánásmódról, fogva tartás közben bekövetkezett elhalálozásról valamint a tisztességes bírósági eljáráshoz és tárgyaláshoz való jog szisztematikus megtagadásáról. E jogsértéseket túlnyomórészt a Rohingya etnikai kisebbség ellen követtek el Rakhine államban. Jelentések szerint helyi és állami kormányzati és biztonsági tisztviselők –Rakhine és Rohingya etnikumú bűnözőkkel együttműködve – Rohingya nemzetiségűek ezreit csempészték ki az országból, gyakran pénzért. A Rakhine államban kialakult válság kezelésére a kormány júliusban feloszlatta a NaSaKa nevű hírhedt biztonsági szervezetet, amely durva emberi jogi jogsértésekért felelős. A biztonsági erők és a kormányzati tisztviselők körében nem indult nyomozás és közülük senkit nem vontak felelősségre.

Zimbabwében a kormány ellenőrizte és manipulálta a politikai folyamatot, kínzás, visszaélés, letartóztatás és zaklatás célpontjaivá téve a Zimbabwei Afrikai Nemzeti Unió–Hazafias Fronton (ZANU-PF) kívüli pártokat és civil társadalmi aktivistákat.

Hatékony munkajogi védelem hiánya

A munkaügyi jogok életbevágóan fontosak a demokratikus eszmék és a társadalmi kohézió előmozdítása szempontjából. E jogok védelme és a munkafeltételek javítása hosszú távon pozitív gazdasági hozadékkal – így

nagyobb közvetlen külföldi beruházási szinttel – járhat.

A veszélyes és kizsákmányoló munkafeltételek 2013-ban is sajnálatosan elterjedtek voltak és világszerte számos különböző gazdasági szektort érintettek. A **Nigéria** aranybányáiban dolgozókat továbbra is ólommérgezés sújtotta. A **Perzsa-öböl** menti államokban a migráns munkavállalók ma is ki vannak téve a kizsákmányolásnak és egyes esetekben borzalmas visszaélések szenvedő alanyaivá váltak.

E kizsákmányoló munkakörülmények közepette a munkások nem tudtak hangot adni aggodalmaiknak. Összhangban a civil társadalom elleni erősödő kormányzati fellépéssel, a munkásszervezetek és munkások szerveződési kísérleteit egyrészt a munkajogi védelem érvényesítésére való kormányzati képesség és hajlandóság hiánya, másrészt a tevékenységükbe történő kormányzati beavatkozás és az érdekvédelmi vezetők elleni erőszak és fenyegetés akadályozta. Például 2013-ban **Szváziföld** és **Zimbabwe** kormánya rutinszerűen beavatkozott a szakszervezetek tevékenységébe. A **Belorusz Köztársaságban** a hatóságok zaklatták és alkalmanként elbocsáttatták a független szakszervezetek tagjait, súlyosan korlátozva a munkások szerveződési és kollektív szerződéskötési képességét. Guatemalában számos munkaügyi vezetőt meggyilkoltak vagy halálos fenyegetésnek és más megfélemlítésnek tettek ki.

A Nők az Informális Munkavállalásban: Globalizálódás és Szerveződés (Women in Informal Employment: Globalizing and Organizing) nevű kutatócsoport szerint a nem hivatalos alkalmazásban álló nők átlagosan a mezőgazdaságon kívüli szektorokban foglalkoztatottak 45 százalékát tették ki a Közel-Keleten és Észak-Afrikában. Délkelet-Ázsiában milliók estek az informális gazdaság csapdájába, s dolgoztak éhbérért a mezőkön és a gyárakban minimális munkajogi védelem mellett. **Oroszországban** az emberi jogi aktivisták dokumentálták a migráns munkásoknál alkalmazott kényszermunka bizonyítékait a 2014-es Szocsi Olimpia építési projektjeinél. Széles körben érkeztek jelentések visszaélésekről, amelyek között szerepelt a bérfizetés elmaradása vagy súlyos késedelme, túlzottan hosszú munkaórák valamint az útlevelek és személyi azonosító okmányok visszatartása.

Ugyanakkor 2013 pozitív fejleményeket is hozott a munkajogi védelem terén a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) 189. sz. egyezményének hatálybalépésével. A hivatkozott egyezmény a háztartási alkalmazottak védelmére rendelkezéseket tartalmaz az alapvető munkajogok, a tisztességes alkalmazási feltételek, megfelelő munkakörülmények valamint a minimális munkajogi és szociális védelem tekintetében. Számos ország, köztük a **Fülöp-szigetek** tett

lépéseket olyan törvények életbeléptetése érdekében, amelyek a háztartási alkalmazottak jogait védik. A **kolumbiai** kormány is tett néhány intézkedést a szövetkezetekkel kapcsolatos visszaélések kezelésére, bár a munkaadók másféle alvállalkozói szerződéskötési megoldásokhoz folyamodtak a munkajogi védelem aláadására. Jelentős fejlemény, hogy **Üzbegisztán** most először engedélyezte az ILO számára, hogy a gyermekmunka kiszűrése érdekében megfigyelőket küldjön az éves gyapot-betakarításra. Azonban az országnak még sokat kell tennie ahhoz, hogy kezelje a felnőtt és gyermek kényszermunkát a kérdéses szektorban.

Kirekesztés veszélyeztetett csoportokkal szemben

Ahogy idén elérkezünk az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata aláírásának 65. évfordulójához, az eszme, hogy „minden emberi lény szabadon születik és egyenlő méltósága és joga van” még nem vált valósággá. A vallási és etnikai kisebbségek, nők és lányok, lesbikus, meleg, biszexuális és transznemű (LMBT) személyek túl sok kormány részéről szenvednek üldözöttséget vagy válnak elnyomó politika tárgyává, míg a fogyatékosokkal élők elleni diszkrimináció továbbra is jelentős probléma a világ minden táján.

A vallási és etnikai kisebbségek elleni extrém korlátozások nem szűntek meg, és e kisebbségek kormányzati elnyomás és társadalmi kirekesztés célpontjai voltak szerte a világon. **Kínában** a kormány folytatta elnyomó politikáját az ujgur és tibeti népcsoporttal szemben.

Pakisztánban a vallási kisebbségek a növekvő erőszak kísértetével szembesültek az év során. Szeptemberben halálos bombardobantás történt egy pesavári templomban, amely több mint 80 halálos áldozatot követelt. Három további incidensre is sor került, ezekben összesen legkevesebb 244 síita muszlim vesztette életét. A vallási kisebbségeknek emellett diszkriminatív törvényekkel, társadalmi intoleranciával és az ellenük elkövetett bűncselekmények esetén a felelősségre vonás elmaradásával is szembe kellett nézniük.

Iránban a kormány folytatta a példátlan elnyomást a baha'i mozgalom ellen, amelynek hét vezetője az év végén továbbra is bebörtönözve maradt a keresztény lelkésszel, Szaíd Abedinivel egyetemben. **Egyiptomban** folytatódtak a támadások a keresztények és a síita muszlimok ellen, ahogy **Irakban** is támadásokat szenvedtek el keresztények, jezidiek, mandeusok és más vallási kisebbségek, gyakran az elkövetők felelősségre vonásának elmaradása mellett. Az ahmadi muszlimoknak továbbra is erőszakkal és elnyomással kellett szembenézniük

Indonéziában és jogfosztottsággal Pakisztánban.

Az antiszemitizmus is jelentős probléma maradt 2013-ban. Az EU Alapjogi Ügynökség által nyolc európai uniós tagállamban végzett felmérés szerint folytatódott a zsidók zaklatása: a válaszadók negyede számolt be arról, hogy a felmérést megelőző egy évben az antiszemitizmus valamilyen megnyilvánulásának volt szenvedő alanya. A **Közel-Keleten** alkalmanként antiszemita cikkek és karikatúrák jelentek meg a médiában. Ezek egy része dicsőítette vagy tagadta a holokausztot és a zsidókat hibáztatta Izrael állam valamennyi tettéért.

Az év során előfordultak vallásgyakorlással kapcsolatos fenyegetések is. Például az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése nem kötelező érvényű határozatot fogadott el, amely burkoltan az emberi jogok megsértésének nevezte a férfiak – zsidók és muszlimok körében gyakorolt – körülmetélését.

A szélsőségesek által szervezett romaellenes tömegmegmozdulások száma is jelentősen emelkedett, és kormányzati képviselők is túlzottan felkarolták a romaellenes retorikát **Európában**. Mindez hozzájárult a kontinens legnagyobb etnikai kisebbsége elleni intolerancia növekedéséhez.

A nők és lányok világszerte erőszaknak és diszkriminációnak voltak kitéve. A nemi erőszak továbbra is súlyos probléma a **szíriai** konfliktusban és a **Kongói Demokratikus Köztársaságban**. 2013-ban drámai mértékben emelkedett az **egyiptomi** tiltakozások közben előforduló, nők elleni nemi erőszakra szóló jelentések száma. **Afganisztán** az ott tapasztalt előrelépés valamint a szabad és független média létrejötte ellenére veszélyes hely maradt a nők és gyermekek számára, hiszen e társadalmi csoportok növekvő mértékű célzott erőszakkal és társadalmi diszkriminációval szembesülnek. Civil szervezetek és emberi jogi aktivisták rögzítették, hogy az afgán rendőrség gyakran nem előzte meg a nők elleni erőszakot vagy nem reagált arra, és egyes esetekben letartóztatta azokat a nőket, akik sérelmükre elkövetett bűncselekményt – például nemi erőszakot – jelentettek be. Továbbá az erkölcs elleni bűncselekmény miatt bebörtönzött személyek szinte kizárólag nők voltak.

A leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű (LMBT) személyek széles körű diszkrimináció és erőszak célpontjai voltak 2013-ban is. **Nigériában** az év végén aláírásra várt a nemzetgyűlés által elfogadott új törvény, amely tovább kriminalizálja az azonos neműek közötti, kölcsönös beleegyezésen alapuló nemi kapcsolatot és az egyesülési, gyülekezési jogot sértő korlátozásokat vezet be az

LMBT közösségek tagjaival szemben. **Ugandában** ahol az év végén szintén aláírásra várt az új törvény, az LMBT személyek társadalmi kirekesztésnek, zaklatásnak, megfélemlítésnek és jólétüket érintő fenyegetéseknek voltak kitéve, valamint megtagadták tőlük az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést. **Oroszország** betiltotta a nem hagyományos nemi kapcsolat kiskorúak részére történő un. „propagálását” ami gyakorlatilag kriminalizálta a nyilvános megszólalást és gyülekezést az LMBT személyek jogegyenlősége mellett kiállók számára.

Kamerunban törvénytelennek minősül és hat hónaptól öt évig terjedő fegyházbüntetéssel sújtható az azonos neműek közötti, kölcsönös beleegyezésen alapuló szexuális kapcsolat. A hatóságok aktívan érvényre juttatták a törvényt és lesbikusnak, melegnek, biszexuálisnak és transzneműnek mondott személyeket tartóztattak le, állítottak bíróság elé, börtönöztek be és vertek meg az év folyamán. Jelentések szerint akár a kétszázat is elérheti az azonos neműek közötti szexuális kapcsolat vádjával fogva tartottak száma. Az elmúlt év végéig a kormány nem azonosított gyanúsítottat Eric Ohena Lemembe újságíró, melegjogi aktivista és a Kameruni AIDS Elleni Alapítvány ügyvezető igazgatója brutális meggyilkolásának ügyében. Civil és emberjogi szervezetek jelentése szerint a nyomozás “következtesen szakszerűtlen” volt. **Zambiában** a kormány egyre gyakrabban fogantatosít törvényeket az azonos neműek közötti szexuális kapcsolat és annak támogatása ellen, valamint szemet huny az LMBT személyek elleni társadalmi megkülönböztetés felett.

Míg az országok több figyelmet fordítanak a fogyatékossgal élők emberi jogaira, ez a közösség továbbra is diszkriminációval és kihívásokkal találkozott 2013 folyamán. Részben azért, mert sok régióban a fogyatékossgal élő tanulók nem jutottak hozzá minőségi, befogadó jellegű oktatáshoz és részben azért, mert részlegesen vagy teljes mértékben hiányzott az akadálymentesített infrastruktúra. Ezeket a problémákat tetézi a fogyatékkal élők diszkriminációja elleni védelem és a törvények érvényre juttatásának hiánya.

2013 egyik pozitív fejleménye **Haitihez** kapcsolódik, ahol a kormány folytatta egy 2012-ben elfogadott törvény végrehajtását. Az új törvény tiltja a fogyatékkal élők elleni mindennemű diszkriminációt a foglalkoztatásban, kötelezi a kormányt az ilyen személyek integrációjára az állami közszolgáltatások terén és magánszektor vállalatai számára előírja, hogy az általuk alkalmazott munkaerőn belül a fogyatékkal élők arányának kétszázalékos kvótát kell elérnie. A kormány számos lépést tett a fogyatékkal élőkre vonatkozó jogszabályi keretek erősítése és helyi

elfogadtatása érdekében, valamint tájékoztató kampányokat folytatott a fizikai vagy szellemi fogyatékosághoz kötődő gyengeségekről alkotott társadalmi kép megváltoztatásáért.

Kiemelt beszámolók

Az alábbi bekezdések az emberi jogi helyzet további, a fentiekben nem említett vonatkozásait vázolják fel egyes kiemelt országok tekintetében – egyebek mellett olyan államok esetében, ahol a visszaélések különösen aggasztóak voltak vagy ahol jelentős előrelépés történt.

Afrika

A Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén zajló erőszakos konfliktus 2013-ban is folytatódott és számos súlyos emberi jogi visszaéléssel járt. 2013. december 12-én, miután egy hónappal korábban az ENSZ stabilizációs missziója intervenciós dandárjának támogatásával a nemzeti hadsereg (FARDC) legyőzte az M23 felkelőcsoportot, az M23 és a kongói kormány egyoldalú nyilatkozatokat írt alá a konfliktus hivatalos lezárásáról. Az M23, a Demokratikus Erők Ruanda Felszabadításáért, a Szövetséges Demokratikus Erők valamint más lázadó csoportok és milíciák súlyos emberi jogi visszaélésekért – törvénytelen emberölésekért, nem erőszakért és kínzásért – voltak felelősek 2013 folyamán. Hasonlóan súlyos emberi jogi visszaélésekért a FARDC tagjait is felelősség terheli. Továbbra is jelentős probléma maradt e súlyos emberi jogi jogsértések elkövetőinek büntetlensége.

A Közép-Afrikai Köztársaságban az elsősorban muszlimokból álló, Seleka fegyveres csoport súlyos emberi jogi visszaéléseket követett el mind a márciusi hatalomátvétel előtt, mind azt követően, hogy vezetőjük, Michel Djotodia elvállalta az elnökséget. Szeptemberben az anti-balaka néven ismert fegyveres keresztény „önvédelmi” csoportok és a korábbi nemzeti katonaság tagjai Seleka tagok és muszlim civilek ellen irányuló erőszakos megtorló kampányt indítottak, amelynek során súlyos emberi jogi visszaélésekre – köztük törvénytelen gyilkosságokra, erőszakos körülmények közötti eltűnésekre, nemi erőszakra, kínzásra és gyermekkatónák toborzására – került sor. A polgári kormányzat és a védelmi, rendőri erők hiánya olyan biztonsági vákuumot eredményezett, ahol a törvényen kívüliség és az emberi jogok megsértése dominált. 2013 végi becslések szerint mintegy egymillió ember kényszerült elhagyni otthonát a vallási felekezetek közötti erőszak miatt. További becslések szerint csak Bangui városában 1000 embert gyilkoltak meg a múlt év decemberében.

A **Dél-Szudánban** zajló belső konfliktus súlyosbodott azt követően, hogy december 15-én politikai belharc tört ki Salva Kiir Mayardit elnök és a korábbi alelnök, Riek Machar Teny között. Mindez politikai instabilitást és széles körű erőszakot – benne etnikai célzatú gyilkosságokat – eredményezett. Az év során a kormány civil társadalmi aktivistákat és újságírókat félemlített meg és zaklatott, korlátozva a civil szervezetek szabad mozgását, a szólás-, sajtó-és egyesülési szabadságot valamint a magánélethez való jogot. A biztonsági erők továbbra is követtek el emberi jogi jogsértéseket, így törvénytelen gyilkosságokat, kínzást, nemi erőszakot, megfélemlítést, erőszakot, diszkriminációt nők és gyermekek ellen, önkényes letartóztatást, és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés is hiányzott. A büntetlenség továbbra is domináns maradt és a kormányzati tisztviselők tevékenységét áthatotta a korrupció. 2013 végén folyamatban voltak béketárgyalások, de a konfliktusokhoz kapcsolódó visszaélések továbbra is komoly problémát jelentettek.

Kelet-Ázsia és a csendes-óceáni térség

A reform irányába tett előrelépések ellenére **Burma** egész területén megmaradtak a jelentős emberi jogi problémák: konfliktussal kapcsolatos jogsértések az etnikai kisebbségek által lakott határ menti államokban, politikai indíttatású letartóztatások, széles körű társadalmi diszkrimináció és erőszak a muszlim népesség ellen, a törvény uralmának általános hiánya, ami korrupciót és kiterjedt földkisajátításokat eredményezett – utóbbit megfelelő kompenzáció és jogi eljárás nélkül. A kormány megalakította a Politikai Foglyok Felülvizsgálati Bizottságát és további 330 foglyot engedett szabadon, így a szabadon bocsátottak teljes létszáma 1100 fölé emelkedett. Ugyanakkor a kormány nem hagyott fel a politikailag motivált és hibás törvények alapján végrehajtott letartóztatásokkal. A Rakhine Államban folytatódó humanitárius és emberi jogi válság maradt a legaggasztóbb kivétel, amely az ország fejlődését is veszélyeztette az év során.

Kambodzsában a hibás és rosszul irányított választási folyamat nagyszámú választásra jogosult polgárt fosztott meg jogaitól a július 28-i országos választások során. A nemzeti választási bizottság – a bőségesen érkező figyelmeztetések ellenére – nem kezelte a civil társadalom és a nemzetközi szervezetek által felvetett konkrét hiányosságokat. Ennek eredményeként a választási folyamat kiemelt vonatkozásaiban hiányzott az átláthatóság és a függetlenség a választás napján, azt megelőzően és azt követően egyaránt. Az uralkodó Kambodzsai Néppárt elutasította az ellenzéki Párt Kambodzsai Nemzeti Megmentéséért

(CNRP) formáció számos követelését, köztük a választási szabálytalanságok kivizsgálását. Ennek eredményeként az ellenzék nem foglalta el helyét a Nemzetgyűlésben. A CNRP számos demonstrációt tartott a választások lefolytatása elleni tiltakozásként. A kormányzati biztonsági erői általában önmérsékletet gyakoroltak, azonban számos civil és rendőr is megsérült, valamint egy személy meghalt azon összecsapások során, amelyek a tiltakozás helyszínétől távol felállított útakadályoknál zajlottak.

Míg **Kínában** a kormány bejelentette az átnevelő munkatáborok eltörlését és a születésszabályozási politika olyan változását, amely több párnak engedélyezi két gyermek vállalását, a hatóságok további szigorításokat vezettek be az alapvető szabadságjogok tekintetében. Kína folytatta az emberi jogi aktivisták elleni fellépést, növelte az elnyomást a tibeti és ujgur etnikumok által lakott területeken, továbbra is súlyosan korlátozta a szólás-és vallásszabadságot valamint az egyesülési és gyülekezési jogot. Az év során legalább 26 tibeti áldozta fel magát tiltakozásként és legalább száz ujgurt öltek meg a biztonsági erőkkel történt összecsapások során, miközben jelentések szerint növekedett a gazdasági diszkrimináció és szigorodtak a vallás-és kultúragyakorlást érintő korlátozások. Szeptemberben a hatóságok új intézkedéseket vezettek be az internet ellenőrzésére és cenzúrájára. Elsősorban olyan bloggerek kerültek célkeresztjükbe, akiknek nagyszámú követőjük van, s közülük néhány meg is szüntette online accountját. A független szakszervezeteket tiltások sújtották és hiányoztak a munkások sztrájkjogát védő rendelkezések. Sor került kényszermunka alkalmazására, beleértve börtönmunkát és a gyermekmunkát is. Jóllehet a hatóságok számos esetben felléptek a hatalmi visszaélések – kiemelten a korrupció – ellen, a Kínai Kommunista Párt (CCP) eljárásai átláthatatlanok voltak és szelektíven alkalmazták őket a magas rangú tisztviselőkre. Emellett olyan állampolgárokat tartóztattak le és tartottak fogva, akik maguk is a korrupció ellenes harcot támogatták. Továbbra is zaklatással és az ügyvédi kamarából történő kizárással kellett szembenézniük azoknak a közérdekű ügyekkel foglalkozó ügyvédeknek, akik a hatóságok által érzékenynek ítélt ügyek képviselőit vállalták el.

Változatlanul nyomorúságos az emberi jogi helyzet a **Koreai Népi Demokratikus Köztársaságban** (KNDK). A kormányt számos esetben terhelte felelősség törvénytelen gyilkosságért, eltűnésért, önkényes fogva tartásért, politikai foglyok letartóztatásáért és kínzásért. A bírói testület nem volt független és nem biztosított tisztességes tárgyalást és megfelelő jogi eljárást. A KNDK kormánya továbbra is ellenőrizte az állampolgárok életének szinte minden vonatkozását, megtagadva tőlük a szólás-és vallásszabadsághoz való jogot valamint a gyülekezési és

egyesülési jogot. A kormány szoros ellenőrzést gyakorolt a média minden formája felett, súlyosan korlátozta a szabad mozgáshoz való jogot és polgárait kényszermunkának vetette alá. A politikai fogolytáborok kiterjedt rendszerében mintegy százezer embert – köztük a vádlottak családtagjait – tartanak fogva határozatlan ideig, embertelen és életveszélyes körülmények között.

A **vietnámi** emberi jogi helyzet 2013-ban is rossz maradt. A kormányzat korlátozta az internet és a sajtó szabadságát valamint az egyesülési és gyülekezési jogot, továbbá üldözte a nem bejegyzett vallási csoportokat. Szintén kormányzati korlátozások sújtották a polgári szabadságjogokat, kiemelten a kormány leváltásának jogát. Jelentős probléma maradt az igazságszolgáltatási rendszeren és a rendőrségen belüli korrupció. 2013-ban néhány pozitív fejleményről is beszámoltak. Például a kormány aláírta az ENSZ Kínzás Elleni Egyezményét, javította kapcsolatait a nemzetközi civil szervezetekkel és növelte a bejegyzett protestáns egyházak számát. Bár az etnikumhoz, szexuális beállítottsághoz, nemi azonossághoz és HIV/AIDS fertőzöttséghez kapcsolódó társadalmi diszkrimináció megmaradt, élénk nyilvános vitára került sor az LMBT személyek jogairól, és a társadalom átlarában toleráns volt az e kisebbséghez tartozókkal szemben.

Európa

A **Belorusz Köztársaságban** a hatalom továbbra is az elnök kezében összpontosult és jelentős problémát jelentett, hogy az állampolgárok kezében nem volt eszköz kormányuk leváltására. A hatóságok rutinszerűen tartották fogva emberek tucatjait – köztük ellenzéki szereplőket, a független média tagjait, szociális média és civil társadalmi aktivistákat, széles körben osztott vélemények szerint politikai indíttatásból. Adminisztratív eszközök révén tartották fogva politikai aktivistákat tervezett demonstrációk és tiltakozások előtt, alatt és után. A hatóságok továbbra is gyakran követtek el komoly emberi jogi visszaéléseket: fogvatartottakat és tiltakozókat vertek meg és jelentések szerint kínzást és rossz bánásmódot alkalmaztak nyomozások során és a börtönökben.

A nem szűnő kormányzati fellépés folyamatosan hűti a közérdekű ügyekhez kapcsolódó aktivitást és a független médiát. A kormányzat folytatta a magánélethez való jog megsértését és tovább korlátozta a polgári szabadságjogokat, beleértve a szólás-, vallás-és sajtószabadságot valamint a gyülekezési, egyesülési és a szabad mozgáshoz való jogot. A hatóságok zaklatták az emberi jogi csoportokat, a civil szervezeteket és a politikai pártokat. Ezek közül soknak a bejegyzését megtagadták, ugyanakkor büntetőeljárással fenyegették őket a

bejegyzés nélküli működés miatt. Megmaradt az etnikai kisebbségek és más veszélyeztetett csoportok elleni diszkrimináció.

Oroszországban a már leírtakon túl a tisztviselők megtagadták a tisztességes jogi eljáráshoz való jogot politikai indíttatású ügyekben. Ez történt a moszkvai Bolotnaja téren 2012 májusában tartott demonstráció tiltakozóinak további fogva tartása és pere esetében is. Változatlanul érkeztek kínzásról és életveszélyes börtönviszonyokról szóló állítások.

Ukrajna szintén komoly emberi jogi problémákat élt át az év folyamán. Erősödött a kormányzati beavatkozás és nyomás a médiacsatornákon, és a kormányzat eltúrte az újságírók elleni növekvő erőszakot. Fokozódott a civil társadalomra, szervezetekre és aktivistákra nehezedő nyomás és nem szűnt meg a politikai indíttatású üldöztetés és fogva tartás gyakorlata. Ennek legkirívóbb esete a korábbi miniszterelnök, Julija Timosenko börtönben tartása. A 450 tagú parlament összetételére vonatkozó 2012. októberi választások majd a 2013. decemberi pótválasztások sem a tisztaság, sem az átláthatóság tekintetében nem ütötték meg a nemzetközi mércét. Az „Euromajdán” tiltakozók elleni kormányzati nyomás és elszórtan erőszakos fellépés az év végén is folytatódott.

Közel-Kelet

Egyiptomban az egész tavasszal folyó kormányellenes tiltakozások és demonstrációk június 30-án csúcsozódtak ki egy nagy kairói kormányellenes tüntetésben valamint Murszi elnök és kormányának elmozdításában. A katonaság felfüggesztette a 2012-es alkotmányt, amit a biztonsági erők és a Murszi eltávolítását ellenző demonstrálók közötti hathetes konfrontáció követett. Eközben Murszi elnököt a biztonsági erők ismeretlen helyen tartották fogva. Augusztus 14-én katonai egységek által támogatott belügyi alakulatok erővel feloszlatták a Muzulmán Testvériség (MB) nagy, szervezett ülősztrájkjait. Civil szervezetek szerint az akciókban 600-900 ember veszítette életét. 2013. december 25-én az ideiglenes kormány a Muzulmán Testvériséget terrorista szervezetté nyilvánította. Mind az átmeneti, mind a Murszi által vezetett kormány alatt elmaradt a biztonsági erők által elkövetett erőszakos cselekmények kivizsgálása, ami erősítette a büntetlenség légkörét a biztonsági erők körében. A letartóztatott gyanúsítottakat kínzásnak tették ki, lépések történtek a szólásszabadság, a szabad média és a vallásszabadság elfojtására, valamint diszkrimináció és erőszak volt tapasztalható a vallási kisebbségek, a nők és a lányok ellen.

Iránban a június 14-i elnökválasztás a magas részvétel ellenére folytatódott a választási folyamat kormányzat általi manipulációja, amely a jelöltek önkényes kritériumok alapján történő, kiterjedt átvilágítása révén valósult meg, s jelentősen korlátozta a polgárok jogát a kormányzat szabad és tiszta választásokon történő leváltására. A polgári szabadságjogok szűkítése kiterjedt a gyülekezési jog, a szólás-, a sajtó- és a vallásszabadság korlátozására, így a keresztény, a baha'i és más kisebbségi vallási közösségek folytatódó elnyomására. Az év végén Szaíd Abedini és Farshid Fathi keresztény lelkészek továbbra is börtönben voltak vallási meggyőződésükhöz kapcsolódó vádak alapján. A polgárok politikai indíttatású erőszaknak és elnyomásnak, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak és büntetésnek, önkényes letartóztatásnak, verésnek és nemi erőszaknak voltak kitéve. A biztonsági erők egész évben követtek el emberi jogi visszaéléseket. A független bírói kar hiánya hozzájárult a kormányzat valamennyi szintjét átható büntetlenséghez. A kormány csak kevés lépést tett az emberi jogi túlkapásokat elkövető tisztviselők bíróság elé állítása vagy felelősségre vonása érdekében.

Szíriában a polgárháború folytatódásával tovább romlott az emberi jogi helyzet. A kormányerők számos emberi jogi túlkapást követtek el. A rezsím rendszeresen támadta az ellenzék ellenőrzése alatt álló területeket és a korábbiakhoz hasonlóan megkülönböztetés nélkül alkalmazott halálos erőt a tiltakozások elfojtására. A legszörnyűbb emberi jogi problémákat a polgári lakosság elleni kiterjedt és szisztematikus támadások, a kínzások és a szarin gáz alkalmazása, a mészárlások, kitelepítések és az éhezés folytatódása jelentették. Mindezt súlyosbította, hogy a tekintélyuralmi Aszad rezsím megakadályozta a humanitárius segítségnyújtást. A büntetlenség mélyen áthatotta a rendszert és a bírói kar nem volt független. A kormányzat nem büntette meg, nem tartóztatta le és nem üldözte azokat a tisztviselőket, akik megsértették az emberi jogokat. Ehelyett gyakran oltalmat nyújtott azon képviselőinek, akik emberi jogi túlkapásokat követtek el. Az emberi jogi aktivisták az egész országban dokumentálták a rendszer horrorisztikus jogsértéseit és az ellenzék által elkövetett visszaéléseket. Azonban az aktivisták halálos támadásoknak, kínzásnak és tartós elzárásnak voltak kitéve, míg a kormány továbbra is korlátozta a szólás- és vallásszabadságot valamint a szabad mozgáshoz és egyesüléshez való jogot. Az egyéb súlyos emberi jogi problémák között emberrablás és eltűnés, a nemi erőszak és támadás taktikai hadviselésként történő alkalmazása, valamint az önkényes letartóztatás, a növekvő emberkereskedelem és a kínzás szerepelt.

Dél-és Közép-Ázsia

Afganisztánban a Nai médiafigyelő szolgálat jelentése szerint az előző évhez képest 2013-ban növekedett az újságírók elleni erőszak és az év végéig nem történt meg az elkövetők felelősségre vonása. Egész évben súlyos probléma volt a törvény uralmának széleskörű negligálása és a hivatalos büntetlenség, csakúgy, mint a fogva tartottak kínzása és a velük szembeni túlkapások, a nők és lányok elleni kiterjedt társadalmi diszkrimináció, a biztonsági erők által elkövetett törvénytelen gyilkosságok, az önkényes letartóztatás és fogva tartás – az un. erkölcs elleni bűncselekményekkel vádolt nők esetében is – az emberkereskedelem és a mindent átható hivatali korrupció.

Bangladesben a politikai indíttatású erőszak, a hivatali korrupció és annak büntetlensége, a vallási kisebbségek elleni támadások, a civil társadalmat érintő megszorítások, a rossz munkakörülmények és rossz munkajogi helyzet változatlanul súlyos emberi jogi problémát jelentett. A Rana Plaza épület 2013. áprilisi összeomlásával bekövetkezett tragédia nyomán újra figyelmet kapott az ország készruha-ipara. Ennek eredményeként új munkavédelmi szövetségek alakultak és emelkedett a minimálbér. Az internet szabadságát és a távközlést érintő korlátozások képezték az alapot ahhoz, hogy letartóztassák a civil társadalom néhány tagját és a kormánnyal szemben kritikusnak tartott hétköznapi polgárokat. A politikai erőszak miatti széles körű aggodalom és a politikai tér szűkülése az év végén csúcsosodott ki, amikor a 2014-es választások előtt patthelyzet alakult ki. Az Információs és kommunikációs technológiáról szóló törvény 2013. októberi módosításai és az azt követően bloggerek, emberi jogi aktivisták és újságírók ellen indított perek a szólásszabadság korlátozásának aggasztó mértékű növekedését jelezték.

Több mint négy és fél évvel a konfliktus lezárása után **Srí Lanka** kormánya még mindig nem ért el elégséges előrelépést a megbékélés és a háborús bűnök miatti igazságszolgáltatás és felelősségre vonás terén. A folytatódó komoly emberi jogi problémák között szerepelnek az eltűnések, a felelősségre vonás elmaradása az elmúlt években eltűnt több ezer ember kapcsán, valamint a büntetlenség számos emberi jogi túlkapás – így rendőrségi kínzás, a média intézményei és a bírói kar ellen intézett támadások – vonatkozásában. A civil társadalmi aktivisták és vallási kisebbségek elleni folytatódó támadás és zaklatás hozzájárult a félelem és az öncenzúra légkörének kialakulásához.

Üzbegisztánban 2013-ban is megmaradtak az olyan jelentős problémák, mint a biztonsági erők által a fogva tartottak sérelmére elkövetett visszaélések és kínzások, a tiszta és jogszerű eljárás hiánya, valamint a vallásszabadságot érintő széles körű korlátozások, így a vallási kisebbséghez tartozók zaklatása és a bármely felekezethez tartozó hívők bebörtönzése. A civil társadalomra és a független médiára vonatkozó korlátozásokat tetézte az a bénító hatás, amelyet az emberi jogi aktivisták, újságírók és a kormánnyal szemben kritikát megfogalmazók kormány általi zaklatása, önkényes letartóztatása, politikai indíttatású üldöztetése és elzárása eredményezett. Folytatódott a kormány által szervezett, gyermekeket és felnőtteket egyaránt érintő kényszermunka a gyapot-betakarítás során, bár a kihívás kezelése felé mutató, üdvözlendő lépés volt a hatóságok azon döntése, mely szerint engedélyezik a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet számára a 2013-as betakarítás átfogó felügyeletét.

A nyugati félteke

Kubában fenyegetést, törvénytelen fizikai erőszakot, megfélemlítést, támadást, zaklatást és elzárást alkalmazott a kormányzat a szólásszabadság és a békés gyülekezési jog gyakorlásának megakadályozására. Emberi jogi aktivisták jelentése szerint a kormány gyakran megfigyelte és megszakította a mobil-és vezetékes telefonon szolgáltatásokat az emberi jogokhoz kapcsolódó tervezet események vagy jeles évfordulók előtt. A kormányzat által szervezett csőcselék zaklatásainak célpontjai alkalmanként fizikai bántalmazást szenvedtek el vagy tulajdonukban okoztak kárt. A helyszínen jelen lévő kormányzati biztonsági tisztviselők gyakran nem tartóztatták le azokat, akik fizikai támadást intéztek az áldozatok ellen, vagy nem reagáltak az áldozatok panaszaira, hanem maguk is részt vettek az események szervezésében. Miközben a biztonsági erők agresszívan feltartóztattak nőket, hogy megakadályozzák felvonulásukat, esetenként meg is sebesítették őket. E feltartóztatások jogi igazolás nélkül történtek. A biztonsági erők több alkalommal is állambiztonsági járművekbe kényszerítették békés politikai tiltakozókat, kivitték őket a városból majd távoli vidékeken engedték őket szabadon.

Ecuadorban továbbra is a becsület és jó hírnév elleni jogsértések, a szólás-és sajtószabadság és az egyesülési jog gyakorlásának korlátozása, valamint a veszélyeztetett társadalmi csoportok – köztük nők és gyermekek – elleni erőszak és diszkrimináció jelentették a főbb emberi jogi kihívásokat. A kormányzat jogi mechanizmusokat, így rágalmazás elleni törvényeket és adminisztratív szabályokat alkalmazott a sajtószabadság elnyomására és a gyülekezési jog korlátozására

kiemelten azokat a bennszülött közösségeket megcélozva, amelyek a földjeiket érintő törvények ellen tiltakoztak. A kormány esetenként lépéseket tett az emberi jogi visszaéléseket elkövető biztonsági erők és kormányzati tisztviselők megbüntetésére, bár a politikai befolyásolás és a nem hatékony bírói működés eredményeként egyes esetekben az elkövetők büntetlenek maradtak. Széles körben elterjedt a korrupció, és az igazságszolgáltatás átláthatatlansága az eljárásügyi reformra tett kísérletek ellenére továbbra is probléma.

Venezuelában a kormányzat valamennyi ága jelentős mértékben a végrehajtó ág, kiemelten a bírói ág ellenőrzése alá került. A Nemzetgyűlés által elfogadott, elnöki rendeletekre vonatkozó felhatalmazás további hatalomkoncentrációt eredményezett a végrehajtó ágnál. Az átpolitizált bírói kar megfélemlíti és szelektíven üldözi azokat a politikai, szakszervezeti, üzleti, média és civil társadalmi vezetőket, akik kritikusak a kormányzat politikájával vagy lépéseivel szemben. Nicolas Maduro úgy emelkedett az elnöki székbe, hogy a választások előtt és után is csalással vádolták számos szabálytalanság miatt. Ilyen szabálytalanság volt a kormányzati beavatkozás, az állami erőforrások használata az uralkodó párt által valamint a szavazók manipulációja. Az elmúlt év folyamán a kormányzat továbbra is lépéseket tett a szólásszabadság gyakorlásának akadályozására és a sajtószabadság korlátozására. Emellett sok jelentés számolt be törvénytelen gyilkosságokról is.